

FORENINGENE NORDENS FORBUND
NORDEN - YHDISTYSTEN LIITTO
SAM BAND NORRÆNU FELANGANNA

Årsmelding 2001

Foreningene Nordens Forbund
(FNF)

INNHold:

1.	Forord.....	3
2.	Hva er Foreningene Nordens Forbund?	4
3.	Sammenfatning av Forbundets arbeid.....	4
4.	Det nordiske samarbeidets utvikling i 2001.....	5
5.	FNF's organisasjon og styringsorganer.....	6
5.1.	FNF's framtidige organisering.....	7
6.	Forbundets økonomi	7
7.	Forbundets prinsippprogram–“Norden i tiden og verden”	7
8.	Prosjektvirksomheten.....	8
8.1.	Samarbeidet mellom de frivillige organisasjonene og Nordisk Råd/Nordisk Ministerråd	8
8.2.	Ungdomsutvekslingene.....	9
	Nordjobb	9
	Nordpraktik.....	10
8.3.	Foreningene Nordens Ungdom (FNU)	11
8.4.	Den nordiske bibliotekveckan – “Kura Skymning”	12
8.5.	Kurs i nordisk samarbeid	13
8.6.	Nordiske informasjonskontorer	13
8.7.	Orkester Norden.....	14
9.	Vennskapskommunesamarbeidet	15
10.	Skolesamarbeidet	16
10.1.	Nordskol	16
10.2.	Nordplus - mini.....	16
10.4.	Brevvekslingsprosjektet “Nordpost”/vennskapsklasser	17
11.	Kontakt med samarbeidspartnere i nærområdene	17
12.	Annen virksomhet.....	18
12.1.	Nordisk språkforståelse	18
12.2.	Forberedelse av Nordisk Råds 50-års jubileum i 2002.....	18
12.3.	Øvrig	19
13.	Remissutalelser til medlemsforslag til Nordisk Råd og andre uttalelser	19
14.	Publikasjoner fra Foreningene Nordens Forbund i 2001	19
15.	Vedlegg. Uttalelser fra Foreningene Nordens Forbund i 2001	19
15.1.	Medlemsforslag A 1243/nord om “Nordjobb” – uttalelse fra Foreningene Nordens Forbund	19
15.2.	Uttalelse “En ny nordisk dagsorden krever større åpenhet og innsyn – det nordiske samarbeidet må omfatte alle som bor i Norden” i forbindelse med Nordisk Råds 53. sesjon i København.	20
15.3.	Pressemelding om Nordisk grannelands-TV	20
15.4.	Pressemelding om Nordboers rettigheter.....	21
15.5.	FNU's resolusjon om Nordjobb.....	21
16.	Hjemmesider	22
	FNF/Foreningene	
	Prosjektene	

1. FORORD

Årsmeldingen for arbeidsåret 2001 viser at Nordenforeningene gjennom Foreningene Nordens Forbund har ytterligere øket sitt samarbeid. Det gjelder utvekslingsprosjektene Nordjobb, Nordpraktik og Nordplussmini, men også på andre områder har virksomheten blitt styrket og funnet nye former. Det gjelder ikke minst gjennom biblioteksprosjektet "Skumringstimen", der et samarbeid med Nordisk Råd om en bred profilering av Nordisk Råds priser, litteraturprisen, musikkprisen og miljøprisen ble innledet og vil bidra til markeringen av Nordisk Råds 50-års jubileum i 2002.

Under arbeidsåret har Nordisk Ministerråd tatt opp arbeidet med å styrke nordboernes rettigheter på bakgrunn av nordiske avtaler. Dette arbeidet har vært støttet av Nordenforeningene og FNF gjennom konkrete bidrag til utredningen, ikke minst gjennom erfaringene fra den nordiske servicetelefonen "Hallo Norden". Det har vært god kontakt mellom utredningen og FNF og Nordenforeningene.

Gjennom FNF har foreningene engasjert seg i utformingen av nasjonale regler for gjennomføringen av Schengen-avtalen, og særlig bestemmelsene om de reisendes muligheter for å medbringe nødvendige medisiner. I brev til Ministerrådet krevde FNF at de nordiske land koordinerte sine nasjonale regler for dette.

I tråd med Forbundets bidrag til diskusjonen om det nordiske samarbeidet "Norden i tiden og verden", og i forlengelsen av Nordisk Råds og Nordisk Ministerårds

debatt om ny nordisk dagsorden, tok FNF opp spørsmålet om større åpenhet og innsyn i det nordiske samarbeidet, og at det nordiske samarbeidet må omfatte alle som bor i Norden.

På slutten av året gjennomførte Nordenforeningene en test av de nordiske bankenes gebyrpraksis ved betalingsformidling over grensene. Utfallet av denne testen ble publisert i begynnelsen av 2002 og førte til raske og positive oppfølginger både fra Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd.

For å markere 25-års jubileet for den nordiske miljøkonvensjonen arrangerte Foreningen Norden, Sverige i samarbeid med FNF et seminar om miljøkonvensjonen og dens betydning for det nordiske samarbeidet på miljøområdet. Også matvaresikkerheten i Norden ble tatt opp på dette seminaret.

Samarbeidet mellom foreningene har blitt styrket både gjennom felles personalkurs for de ansatte i flere av foreningene, og ikke minst gjennom et felles seminar for foreningenes styremedlemmer.

Gjennom sin virksomhet gjennom forbundet har foreningene under 2001 kunnet fortsette sitt omfattende samarbeid om prosjekter og aktiviteter for medlemmene og befolkningen i Norden, samtidig som en under arbeidsåret har reist sentrale saker av betydning for innholdet og resultatene av det nordiske samarbeidet, og gjennom dette bidratt til å konkretisere samarbeidets betydning for innbyggerne i Norden.

Oslo/Reykjavik 14. april 2002
Foreningene Nordens Forbunds Presidium:

Knud Enggaard
Foreningen Norden
Danmark
ordfører

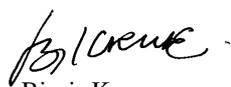
Riitta Prusti
Pohjola-Norden
Finland
viseordfører

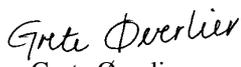
Hasse Svensson
Foreningen Norden
Åland
viseordfører

Sigurlín Sveinbjarnardóttir
Foreningen Norden
Island

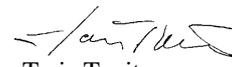
Birgir Kruse
Foreningen Norden
Færøyene

Grete Øverlier
Foreningen Norden
Norge

Ragnar Sohlman
Foreningen Norden
Sverige

Terje Tveito
Foreningene Nordens Forbund
Generalsekretær

2. HVA ER FORENINGENE NORDENS FORBUND?

Foreningene Nordens Forbund er et samarbeidsorgan for de nasjonale Norden-foreningene: Norden, Dansk forening for nordiskt samarbejde, Pohjola-Norden, Centralförbundet i Finland för nordiskt samarbete, Norrøna Félagid i Føroyum, Foreningen Norden på Grønland, Norræna félagid á Íslandi, Norden, norsk forening for nordisk samarbeid, Norden, svensk förening för nordiskt samarbete og Foreningen Norden på Åland.

Forbundets hovedoppgave er å samordne de nasjonale foreningenes felles interesser i arbeidet med å styrke det folkelige nordiske samarbeidet på alle områder. Forbundets prinsippprogram bygger på de prioriteringer som Norden-foreningene har gjort for sitt nasjonale arbeid og presiserer nærmere innretningen og det ideologiske fundamentet som virksomheten hviler på.

Forbundets høyeste besluttende organ er Presidiet, som er sammensatt av ordførerne i de nasjonale foreningene.

Antall personmedlemmer i foreningene Norden

Foreningen Norden, Danmark	15.834
Pohjola-Norden	14.301
Foreningen Norden, Færøyene	258
Foreningen Norden, Island	2.606
Foreningen Norden, Norge	6.797
Foreningen Norden, Sverige	22.825
Foreningen Norden, Åland	328

Foreningene opererer med ulike kategorier medlemmer: enkeltmedlemmer, familiemedlemmer, ungdomsmedlemmer, støttemedlemmer, biblioteksmedlemmer, kommunemedlemmer, andre organisasjoner og bedrifter som medlemmer osv.

3. SAMMENFATNING AV FORBUNDETS ARBEID

Årsmeldingen for 2001 gir innledningsvis en kort gjennomgang av de viktigste utviklingstrekkene i det nordiske samarbeidet under arbeidsåret. Deretter gjennomgås Forbundets organisasjon og styringsorganer. Det gis en kort omtale av økonomien og arbeidet med oppfølgingen av rapporten "Norden i tiden og verden" som ble lagt fram i 2000. Hovedvekten legges på

omtale av prosjektvirksomhetene og andre arbeidsområder Norden-foreningene samarbeider om gjennom Forbundet.

Arbeidet i 2001 har vært preget av de endringene som har vært forberedt av Rådet og Ministerrådet på bakgrunn av Ministerrådets rapport "Öppet för världens vindar", Nordisk Råds og Nordisk Ministerråds forslag om "Ny nordisk dagsorden", og foreningenes eget bidrag til debatten om det nordiske samarbeidet "Norden i tiden og verden".

I det finske formannsprogrammet for det nordiske samarbeidet i 2001 ble det satt fokus på nordboernes rettigheter, og Forbundet og foreningene har bidratt med praktiske erfaringer fra prosjektet "Hallo Norden" om hvordan borgerne opplever de nordiske rettighetene. Dessuten har Forbundet kommet med innspill om klarere offentlighetsregler i det nordiske samarbeidet, krav om et tettere samarbeid mellom regjeringene om gjennomføringen av Schengen-avtalens bestemmelser, og krav om større fokus på innvandrerne i det nordiske samarbeidet i Ministerrådets virksomhet.

Prosjektvirksomheten har i 2001, i likhet med tidligere år, vært preget av videreføringen av allerede igangsatte prosjekt. Det gjelder Nordjobb, Nordpraktik, Nordskol, Nordplus-mini og det nordiske biblioteksprosjektet "Skumringstimen".

Nordjobb-prosjektet har under arbeidsåret vært evaluert både av Norden-foreningene selv og av Nordisk Ministerråd, og i forhandlinger mellom Forbundet og NMR har en kommet fram til en ny organisasjonsmodell for dette prosjektet som prøves ut under 2002, med sikte på at det i 2003 skal gjennomføres med et sentralt Nordjobb-sekretariat.

Samarbeidet med PR-foreningen for nordiske biblioteker om "Skumringstimen" har fortsatt og prosjektet ble gjennomført for femte gang med stor oppslutning i Norden og Baltikum. Fortsatt er dette det nordiske prosjektet som samler flest deltakere på flest steder i Norden og de tre baltiske land, og utgjør nå en innarbeidet nordisk aktivitet ved de lokale bibliotekene.

Forbundet har fortsatt støttet Orkester Norden som har etablert seg som et ettertraktet symfoniorkester på høyt musikalsk nivå og som gis representasjonsoppgaver også i land utenfor Norden. I budsjettet for 2001 markerte Nordisk Ministerråd dette ved å forhøye støtten til orkesteret til DKK 1,5 mill, samt engasjerte orkesteret under de kulturarrangementene som Ministerrådet gjennomførte i England og Skottland.

Kurs i nordisk samarbeid samlet igjen over 30 del-takere og er fortsatt det eneste kurstilbudet som særlig tar opp det nordiske samarbeides grunnlag og arbeidsformer.

Virksomheten ved de nordiske informasjonskontorene er styrket og kontakten med Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd er systematisert gjennom de avtalene kontorene har inngått med Rådets og Ministerrådets informasjonsenhet. En tilsvarende avtale om informasjonsinnsatser er inngått med Nordisk Kulturfond.

Foreningene Nordens Ungdom (FNU) har videreutviklet sitt arbeid og tilbyr nå attraktive nordiske aktiviteter som samler nordisk ungdom. FNU markerer seg som en viktig møteplass for nordisk interesserte ungdommer.

Foreningene har fortsatt sitt samarbeid med Nordenforeningene i Estland og Latvia, samt Nordenforeningen som i 2000 ble dannet i Koltushi kommune i nærheten av St. Petersburg.

4. DET NORDISKE SAMARBEIDETS UTVIKLING I 2001

I 2001 ble reorganiseringen av det nordiske samarbeidet i tråd med Vismannspaneletts rapport om "Öppet för världens vindar", og fellesforslaget fra Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd om "Ny nordisk dagorden", fullført. Diskusjonene både i Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd viste at også FNF's innspill til denne debatten gjennom rapporten "Norden i tiden og verden" på flere områder hadde hatt innflytelse, og bidratt til å underbygge de analyser og konklusjoner de offisielle nordiske samarbeidsorganene hadde gjort.

Både den nye organisasjonsstrukturen i Nordisk Råd og de tyngdepunktene Ministerrådet pekte på for sine strategiske satsinger i årene framover, fanget opp synspunktene fra Nordenforeningene om at det nordiske samarbeidet måtte gis en bedre nasjonal politisk forankring, bidra til å styrke nordiske initiativ i internasjonale samarbeidsfora og sikre sterkere samordning av nasjonal implementering av internasjonale avtaler og konvensjoner, og da særlig de beslutninger som tas i det europeiske samarbeidet.

Blant Ministerrådets tema for strategiske satsinger de kommende årene inngår også velferd og nordboers rettigheter og muligheter for å leve, arbeide og studere i et annet nordiske land, samt utviklingen av det indre markedet i Norden, og samarbeidet for å fjerne grense-

hinder må styrkes. Begge disse prioriteringene sammenfaller med forslag som Nordenforeningene tok opp i sin rapport.

Initiert av det finske formannskapsprogrammet "Nordbo" i 2000 har Nordisk Ministerråd under arbeidsåret, og med ambassadør Ole Norrback som utredningsmann, tatt opp en fullstendig gjennomgang av nordboernes rettigheter der det, med bl.a. bakgrunn i erfaringene fra servicetelefonen "Hallo Norden", er belyst hvilken rettslig stilling borgere fra de nordiske land i praksis har ved bosetting, arbeid, studier og besøk i andre nordiske land.

Under dette arbeidet har FNF og Nordenforeningene hatt muligheter til å komme med synspunkter og forslag, og den første delrapporten "Nordboers rettigheter" som ble lagt fram i forbindelse med Nordisk Råds sesjon i København høsten 2001, fikk stor oppmerksomhet. Dette førte til at arbeidet både i Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd fikk større fokus på den nytte borgerne i Norden bør forvente av myndighetenes samarbeide.

Forbundet har fulgt dette opp ved flere initiativ overfor Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd der en bl.a. har pekt på behovet for større åpenhet og innsyn i de saker som behandles i de nordiske samarbeidsorganene. Dette førte til at arbeidet med å bringe offentlighetsreglene for det nordiske samarbeidet bedre i samsvar med de nasjonale offentlighetsreglene for statsforvaltningen ble tatt opp i Ministerrådet.

Forbundet reiste også kravet om at det nordiske samarbeidet måtte omfatte alle som bor i Norden, og at Nordisk Ministerråd skulle utvikle et langt mer operativt program for å trekke innvandrerne med i det nordiske samarbeidet og sikre deres rettigheter på linje med de nordiske statsborgerne. Nordisk Råd tok for sin del opp spørsmålet om de muligheter ungdommer som ikke er nordiske statsborgere har til å delta i Nordjobb, og vedtok en rekommandasjon til Ministerrådet om dette.

I forbindelse med gjennomføringen av Schengen-avtalen i de nordiske land reiste Forbundet kravet overfor regjeringene om bl.a. felles nordisk utformingen av nasjonale regler om de reisendes muligheter for å medbringe nødvendige medisiner.

På slutten av året gjennomførte Forbundet og foreningene en test av de nordiske bankenes gebyrer ved betalingsformidling over grensene. Utfallet av denne testen ble publisert tidlig i 2002 og utløste diskusjoner og ini-

tiativ både nasjonalt og i Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd.

I 2001 ble det nordiske samarbeidet, kanskje sterkere enn på lenge, opptatt av borgernes rettigheter og vilkår. Både det finske ordførerprogrammet for 2001, og senere det norske ordførerprogrammet for 2002, la særlig vekt på dette. Forbundet har for sin del, sammen med en videreføring av de tradisjonelle samarbeidsoppgavene mellom foreningene om utvekslinger, språkforståelse og kontakt- og informasjonsvirksomhet, kunnet bidra til en sterkere konkretisering av samarbeidets praktiske betydning for innbyggerne i Norden.

Fortsatt vil det være en viktig oppgave for Forbundet og foreningene å videreføre de analyser, forslag og initiativ som er summert opp i rapporten "Norden i tiden og verden".

5. FNF'S ORGANISASJON OG STYRINGSORGANER

Presidietts medlemmer er lederne i de nasjonale Norden-foreningene og en representant for Foreningene Nordens Ungdom (FNU). I 2001 har sammensetningen vært følgende:

Danmark	Knud Enggaard (leder)
Finland	Riitta Prusti (nestleder)
Færøyene	Hallstein Sigurdsson (til 24.05.2001) og Birgir Kruse (fra 25.05.2001)
Island	Sigurlín Sveinbjarnardóttir
Norge	Grete Øverli
Sverige	Bengt Göransson
Åland	Hasse Svensson (nestleder)
FNU	Simon Ollus (til 4.07.2001) og Antton Rönnholm (fra 5.07.2001)

Presidiet har hatt 3 møter i løpet av året: i Oslo 1. april, i Gøteborg 27. juni og i København 28. oktober. Presidiet har behandlet i alt 45 saker.

Arbeidsutvalget har bestått av Knud Enggaard, Riitta Prusti og Hasse Svensson.

Direktørkollegiet består av direktørene / generalsekretærene i de nasjonale Norden-foreningene og en representant for FNU, det ledes av FNFs generalsekretær og fungerer som saksforberedelsesorgan for presidiet. I tillegg til generalsekretæren har kollegiet hatt følgende sammensetning i 2001:

Danmark	Peter Jon Larsen
Finland	Larserik Häggman
Island	Óðinn Albertsson
Færøyene	Hallstein Sigurdsson (til 30.04.2001), Rói Arting (fra 1.05. til 30.09.2001) og Høgni Djurhuus (fra 1.10.2001)
Norge	Eva Jakobson Vaagland (til 14.10.2001.) og Berit Griebenow (fra 15.10.2001.)
Sverige	Anders Ljunggren
Åland	Folke Sjölund (vik.direktør) til 28.02.2001. og Åsa Juslin fra 1.03.2001
FNU	Simon Ollus (til 4.07.2001) og Antton Rönnholm (fra 5.07.2001)

Direktørkollegiet har hatt 7 møter i løpet av året: i Helsingfors 28.februar, i Oslo 2.april, i Gøteborg 26.juni, i København 22.august, i Riga 19.september (felles møte med foreningene Norden i Estland og Latvia), i København 29. og 31.oktober og i Gøteborg 13.november. Direktørene har behandlet i alt 57 saker i 2001.

Skolegruppen har bestått av Edith Kjærsgaard, Danmark, Arja Kuosma, Finland, Esther Sigurðardóttir, Island, Iben Brinch – Jørgensen (til 31.08) og Eva J. Vaagland (fra 15.10. til 31.12.), Norge, Birgitta Engman, Sverige og Åsa Juslin, Åland. Skolegruppen har hatt ett møte, 30.mars i Reykjavik.

Arbeidsgruppen for **Vennskapskommunesamarbeidet** har bestått av Edith Kjærsgaard, Danmark, Martin Paulig, Finland, Esther Sigurðardóttir, Island, Solveig Ringnes Egner, Norge, Britta Nygård, Sverige, Åsa Juslin, Åland. Arbeidsgruppen har hatt ett møte i 2001, 26.september i Gøteborg. Etter møtet deltok møtedeltakerne 27.-28.september i konferansen "Vänorter i utveckling" i Nödinge.

Sekretariatet for Foreningene Nordens Forbund har vært ledet av: Terje Tveito, generalsekretær, og Antra Prane, administrasjonssekretær.

Kontoradresse er Akersgata 67, 2 etg., Oslo.

Prosjektkoordinatorer:

Prosjektkoordinatorer for **Nordjobb** har vært Óðinn Albertsson, Foreningen Norden, Island, for **Nordpraktik** og **Østjobb**: Klaus Elmo Petersen, Foreningen Norden, Danmark, for **Biblioteksprosjektet**: Anita Löfgren og Leila Lukander, Pohjola – Norden, for **Nordskol** og **Nordplus mini**: Birgitta Engman, Foreningen Norden, Sverige.

Regnskapsfører - revisorer

Arvid Uldal, Oslo er engasjert som bokfører for FNF på kontrakt. Emil Rønqvist, Norge, og Úlfur Sigurmundsson, Island har vært valgte revisorer.

Ledere av de nordiske informasjonskontorene:

De nordiske informasjonskontorene har i 2001 vært ledet av følgende: **Finland:** Jyväskylä av Tuovi Ruottinen og Vasa av Christina Knookala, **Island:** Akureyri av Valgerður Hrólfsdóttir (til juni) og María Jónsdóttir (fra 1. september 2001), **Norge:** Arendal av Unni Ramsvatn og Alta av Magne Kveseth, **Sverige:** Göteborg av Lembit Murro, Umeå av Kirsi Abrahamsson. I **Danmark** foregår informasjonsarbeidet ved Foreningen Norden, Danmarks kontorer i København og har vært ledet av Ole Oxholm. Det nordiske informasjonskontoret i **Sydslesvig**, Flensburg har vært ledet av Anette Jensen.

Styringsgruppen for Orkester Norden:

Unnur María Ingólfssdóttir, Foreningen Norden, Island, har fram til 15. august representert Foreningene Nordens Forbund, deretter har generalsekretær Terje Tveito foreløpig deltatt på Forbundets vegne.

5.1. FNF'S framtidige organisering

Under arbeidsåret har Presidiet gjennom en egen arbeidsgruppe bestående av Knud Enggaard, Presidietts ordfører, Ragnar Sohlman, Foreningen Norden, Sverige, Sigurlín Sveinbjarnardóttir, Foreningen Norden, Island, Lars Erik Häggman, Pohjola-Norden, Finland og Hasse Svensson, Foreningen Norden, Åland arbeidet videre med den framtidige organiseringen av FNF og lokaliseringen av FNF's sekretariat, samt forberedt ansettelsen av ny generalsekretær. Under arbeidet har arbeidsgruppen hatt kontakter til ordførerne i Foreningene i Norge og Færøyene.

Utgangspunktet for arbeidsgruppens arbeide har vært de analyser som ble gjort i forslaget "Norden i tiden og verden", og det forslaget som Presidietts organisasjonsgruppe la fram i oktober 2000 hvor den drøftet FNF's framtidige oppgaver, organisering og prioriteringer, og presenterte en organisasjonsmodell som skulle styrke koordineringen og samhandlingen mellom foreningene. Organisasjonsgruppens forslag er utfyllende omtalt i årsmeldingen for 2000.

6. FORBUNDETS ØKONOMI

Forbundets virksomhet finansieres av midler som de nasjonale Norden-foreningene betaler inn fordelt etter samme fordelingsnøkkel som er fastsatt for de nordiske lands bidrag til Nordisk Ministerråds budsjett. I tillegg får Forbundet et virksomhetsbidrag fra Nordisk Ministerråd og prosjektmidler for finansiering av prosjekter Ministerrådet ønsker skal gjennomføres eller som Norden-foreningene og Forbundet har foreslått. Ministerrådets støtte bygger i utgangspunktet på en avtale som Nordisk Ministerråds sekretariat og Forbundet inngikk i 1993.

Foreningene Nordens Forbund mottok i alt NOK 1 151 280,- i virksomhetsstøtte fra Nordisk Ministerråd i 2001. Til finansiering av 6 prosjekter mottok Forbundet fra Ministerrådet i alt NOK 12 485 177,-. For å kunne gjennomføre Nordjobb og Nordpraktik måtte foreningene også i 2001 supplere Ministerrådets bevilgninger fra egne midler og med nasjonale bidrag. Til arbeidet med markering av Nordisk Råds jubileum i 2002 mottok Forbundet NOK 382 320 fra Nordisk Råd.

7. FORBUNDETS PRINSIPPROGRAM – RAPPORTEN "NORDEN I TIDEN OG VERDEN"

Forbundets virksomhet i 2001 har tatt utgangspunkt det reviderte prinsippprogrammet for årene 1997 - 1999 som Presidiet vedtok i 1997. I november 1999 besluttet Presidiet at varigheten av dette prinsippprogrammet skulle forlenges inntil videre i lys av diskusjonen om det framtidige nordiske samarbeidet som ble innledet ved Ministerrådets "vismannspanel", og foreningenes eget bidrag til denne diskusjonen.

I beslutningen inngikk også at etter at utfallet av "vismannspanelet" arbeid var kjent og diskusjonen mellom Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd hadde avklart hvordan de offisielle nordiske samarbeidet ville bli utformet, skulle Forbundets ta opp arbeidet med å revidere sitt prinsippprogram.

Samtidig som Nordisk Ministerråds vismannspanel i 2000 la fram sine analyser og forslag i rapporten "Öppet för världen vindar", presenterte Forbundet sine forslag om det framtidige nordiske samarbeidet i rapporten "Norden i tiden og verden". Denne rapporten er utfyllende omtalt i Forbundets årsmelding for 2000. og rapporten har ligget til grunn for arbeidet i 2001.

Presidiet besluttet under 2001 at et flerårig handlingsprogram for FNF skulle ha som formål å klargjøre hva foreningene vil samarbeid om gjennom FNF med sikte på å styrke samarbeidet og samhandlingen mellom foreningene, øke gjennomslagskraften for de sakene foreningene tar opp, og bidra til at foreningene kan framstå med et attraktivt nordisk foreningstilbud til nåværende og nye medlemmer.

Dessuten skal handlingsprogrammet klargjøre hvordan prosjektvirksomheten mellom foreningene kan organiseres på en effektiv og rasjonell måte, og hvordan foreningene kan utvikle initiativer og diskusjoner med Nordisk Råd og Nordisk om prioriterte og oppgaver i det nordiske samarbeidet, og de nordiske lands deltagelse i internasjonalt samarbeid.

Handlingsprogrammet skal også peke på aktiviteter som kan bidra til å øke forståelsen og interessen for Norden og nordiske forhold blant befolkning, andre frivillige organisasjoner og mellom nordboer med annen språklig, kulturell og etnisk bakgrunn.

Arbeidet med handlingsprogrammet vil fortsette i 2002 på bakgrunn av de retningslinjene FNF's Presidium har fastlagt for den framtidige organiseringen av FNF's sekretariat.

8. PROSJEKTVIRKSOMHETEN

Prosjektvirksomheten har i 2001 som tidligere år vært preget av videreføringen av allerede igangsatte prosjekter. Det gjelder Nordjobb, Nordpraktik, Nordskol og Nordplus-mini. Foreningene har fortsatt samarbeidet med PR-foreningen for nordiske biblioteker om gjennomføringen av det nordiske biblioteksprosjektet «Skumringstime» for femte gang, og også denne gangen var det stor oppslutning om arrangementene både i Norden og Baltikum.

I arbeidsåret ble Nordjobb evaluert både av FNF og foreningene selv, og av Nordisk Ministerråd ved en ekstern konsulent. Denne gjennomgangen av prosjektet ledet til at Ministerrådet og Forbundet ble enige om en betydelig omlegning av prosjektorganisasjonen og en klargjøring av hvilke oppgaver de nasjonale foreningene skal ha i prosjektet. Opplegget av den nye prosjektorganisasjonen utvikles under 2002 med sikte på at den skal være fullt ut operativ i 2003.

Virksomheten ved de nordiske informasjonskontorene har økt, og under året har avtalen mellom kontorene og Nordisk Råds og Ministerrådets informasjonsenhet gitt

kontorene nye oppgaver og styrket kontakten mellom kontorene og Rådets og Ministerrådets informasjonsvirksomhet. Tilsvarende er det forberedt en avtale mellom Nordisk Kulturfond og informasjonskontorene om informasjonsbistand i forbindelse med Fondets støtteordning.

En viktig oppgave under arbeidsåret har vært forberedelsene av markeringen av Nordisk Råds 50-års jubileum i 2002 der det både i forbindelse med biblioteksprosjektet, Nordjobb og Nordplus-mini vil inngå aktiviteter med sikte på denne markeringen.

Nedenfor gis en mer detaljert omtale av aktivitetene på de enkelte områdene.

8.1. Samarbeidet mellom de frivillige organisasjonene og Nordisk Råd/Nordisk Ministerråd

I årene 1994, 1996 og 1998 arrangerte Forbundet «Nordens Folkelige Forsamling», som en nordisk møteplass for frivillige organisasjoner i Norden der de kunne drøfte felles nordiske spørsmål og samarbeidsformer, og drøfte med Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd hvilke forventninger disse organisasjonene hadde til det nordiske samarbeidet.

Denne virksomhetene ledet i 1999 bl.a. til at Nordisk Råd gjennomførte en utredning; «Håndslag til det frivillige Norden» der det ble foreslått en lang rekke tiltak for å styrke kontakten mellom de frivillige organisasjonene i Norden og med Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd. Utredningen lå til grunn for en bred drøfting under Nordisk Råds sesjon i Stockholm i 2002, uten at det da ble tatt noen endelige konklusjoner.

Under Nordisk Råds sesjon i Reykjavik i november 2001 vedtok Rådet å rekommandere Ministerrådet at det skulle følge opp de forslagene Rådets utredning hadde tatt opp og rapportere om Ministerrådets kontaktsvirksomhet med de frivillige organisasjonene.

For sin del har Ministerrådet har utformet et program for samarbeid med organisasjonene og tilførte nye midler til dette. I budsjettforslaget for 2001 ga Ministerrådet således en samlet rapportering i avsnittet "Nordisk Ministerråds samarbejde med den frivillige sektoren". Nordisk Råd var imidlertid skeptisk til denne rapporteringen og uttalte i betenkningene til Ministerrådets rapporter om rekommandasjon 17/1998/nord om strategi for samarbeide med frivillig-

sektoren, samt framstilling 5/2000/nord om frivilligsektoren, at Ministerrådets burde øke kontaktene til de frivillige organisasjonene ytterligere, og gjøre det tydeligere hva som skal regnes med som frivillige organisasjoner.

Dessuten ønsket Rådet at Nordisk Kulturfond i sterkere grad skulle stimulere kulturaktiviteter i regi av frivillige organisasjoner, samt at Ministerrådet skulle vurdere et forskningsprogram omkring de frivillige organisasjonenes rolle i samfunnet. I Nordisk Kulturfonds årsmelding for 2000 framgår det at Fondet nå i større utstrekning enn tidligere har nettopp bidratt med støtte til prosjekter initiert av de frivillige organisasjonene.

Spørsmålet om en fortsettelse av de tidligere aktivitetene i Nordens Folkelige Forsamling har ikke vært aktualisert under arbeidsåret. I flere av landene har imidlertid de nasjonale delegasjonene til Nordisk Råd jevnlig diskutert på nasjonalt plan med frivillige organisasjoner om det nordiske samarbeidet.

8.2. Ungdomsutvekslingene

Nordjobb

Nordjobb giver unge i alderen 18 – 25 år en unik mulighet til at lære sine nabolande at kende gjennom et sommerophold i et andet nordisk land. Nordjobb tilbyder sommerjob, bolig og et varierende fritids- og kontaktprogram og giver unge i Norden muligheder til at gøre sig kendt så vel med arbejdslivet som kulturen i de andre nordiske lande. Nordjobb handler om sociale og kulturelle oplevelser, samt erfaringer indenfor arbejdslivet.

Nordjobbs vikinger – Alma Sigurðardóttir og Freyja Finnsdóttir fra Island var nordjobbere på Åland.

Målet er at deltagerne skal forstærke sin nordiske identitet. Et samvirke mellem sommerarbejde og organiserede fritids-, kultur- og uddannelsesaktiviteter er et grundlæggende element der deltagerne får en naturlig kontakt med modtagerlandet på arbejdspladserne og der fritidsprogrammet kan medvirke til at skabe venskabsforbindelser til unge fra hele Norden, og øge kundskaben om Norden og nordisk samarbejde.

Et særlig formål for Nordjobb er at give erfaringer i sprogforståelse og kundskaber om ligheder og forskelle i vores nordiske kultur, traditioner og historie, og gennem samvær med unge i Norden medvirke til et fællesskab mellem unge mennesker. Ikke mindst gælder dette unge mennesker i vores lande med anden kulturel og sproglig baggrund

I gennem Nordjobb får arbejdsgivere i Norden udvidede muligheder til at rekrutere på en enkel og praktisk måde motiveret arbejdskraft fra hele Norden. Erfaringerne viser også at Nordjobb har en stimulerende effekt på arbejdspladsen. De unges arbejdskammerater og arbejdsledelse får kundskab om Norden og Nordjobberne bidrager også med sine erfaringer fra hjemlandet, erfaringer og kundskaber som ellers kan være svære at indhente. Deltagelse i Nordjobbs fritids- og kulturprogram er åben for Nordjobbernes arbejdskammerater og andre ansatte hos arbejdsgiveren. Projektet har som mål at tiltrække engagerede arbejdsgivere som eventuelt inspireres til deltagelse i nordisk samarbejde i andre sammenhæng.

Projektvirksomheden for Nordjobb administreres overordnet FNF. Implementeringen af projektet er decentraliseret hvor det ved Foreningerne Norden og de samarbejdsparter som deltager i projektet er en særlig projektansvarlig medarbejder og andre projektmedarbejdere. Disse har til opgave at finde frem arbejdspladser, bolig og planere og gennemføre kultur- og fritidsaktiviteterne, samt bistå deltagerne under deres ophold.

Som i år 2000 og i takt med den klausul som EK-A har lagt ind i projektkontrakten for Nordjobb i 2000 og 2001, som præcisierer målsetning for projektet m.h.t. antal deltagere i forhold til tildelte midler har projektorganisationen for Nordjobb også i 2001 haft det som mål at formidle 1000 arbejdspladser, samt tilbyde alle deltagere bolig og varierende udbud af fritids- og kulturaktiviteter.

Tabellen nedenfor viser de vigtigste resultater for Nordjobb i 2001 sammenlignet med 2000. Nordjobb har i år 2000 lykkes skaffe 1086 arbejdspladser til Nordjobb søgere, men kun været i stand til at formidle 743 pladser. Dette kommer an på faktorer som står uden for projektorganisationens kontrol. Her kan først og fremst nævnes manglende boligtilbud, og manglende interesse for at arbejde i nogle steder i Norden hvor arbejde tilbydes.

Land	Antal ansøgninger		Antal arbejdspladser		Antal Nordjobbere	
	2000	2001	2000	2001	2000	2001
DK	214	163	239	207	216	170
FIN	1314	1158	128	122	104	82
FO	27	7	20	14	16	10
GL	16	20	7	13	1	11
IS	275	203	161	169	140	113
NO	232	94	150	250	111	70
SE	1134	612	268	249	181	249
AAL	11	6	45	51	22	38
I alt	3223	2263	1018	1086	791	743

I forbindelse med gennemføringen af Nordjobb i 2001 blev deltagerne og arbejdsgiverne bedt om at evaluere projektet ved at fylde ud skema med spørgsmål om projektets fremgang.

Evalueringen har vist at brugerne er i stor grad tilfreds med projektet. Når Nordjobberne blev bedt om at give sin Nordjobb sommer en karakter blev det til 4,5 af 5 i gennemsnit. Når arbejdsgiverne blev spurgt om de har været tilfreds med Nordjobb i 2001 gav det en gennemsnitskarakter på 4.

Under 2001 har en arbejdsgruppe under FNF udarbejdet forslag til et fornyet strategiplan for Nordjobb 2002-2004. Dokumentet indholder forslag om hvordan foreningerne kan i samarbejde med forskellige parter, udvide Nordjobb projektets indhold med det som mål at tilbyde projektet til en bredere gruppe af brugere.

Dokumentet omhandler også et nyt informationsoplæg for Nordjobb som er baseret på at al relevant information for projektets brugere og medarbejdere er tilgængeligt i relevant omfang på Internettet, og hvor brugerne selv tilmelder sig projektet på nettet og ved dette indgår i en central søgerdatabase. Af økonomiske grunde har organisationen under 2001 ikke været i stand til at implementere disse fornyelser.

I 2001 har også Nordisk Ministerråd foretaget en evaluering af Nordjobb og denne evalueringsrapporten foreslår

- att projektorganisationen skall revitaliseras och handteringen av programmet effektiviseras,
- att målsättningen med programmet att ungdommar får bekanta sig med den nordiska arbetsmarkanden skärps och att Ministerrådet ställer upp klarare mål för sin andel av programfinansieringen,
- att marknadsföringen förnyas och professionaliseras
- att den operativa projektorganisationen revitaliseras för att skapa ett enhetligare program,
- att projektet söker samarbetsparter bland de större sammordiska företagen,
- att NMR tar initiativ som möjliggör att tredjelandsmedborgare som bor i något nordisk land kan delta i programmet.

Disse retningslinjer har under høsten 2001 været grundlaget for forhandlingerne mellem NMR og Forbundet om den videre gennemførelse af projektet.

På baggrund af forslaget fra FNF's arbejdsgruppe for ny Nordjobb-strategi, Nordisk Ministerråds evalueringsrapport om Nordjobb samt diskussioner mellem Norden-foreningerne, har foreningerne udviklet en centraliseret organisationsform for Nordjobb som efter en overgangsfase under 2002 skal gennemføres i 2003. Den nye organisationsmodell er baseret på at Nordjobb ledes fra et fælles nordisk Nordjobb-sekretariat med en ansvarlig projektchef.

Nordpraktik

Nordisk Ministerråd besluttede i løbet af år 2000 at udbyde Nordpraktik i licitation. FNF indsendte på vegne af Foreningerne NORDEN et tilbud, som blev accepteret af NMR.

Der er hermed lagt op til at FNF skal administrere Nordpraktikprojektet i perioden 2001-2003. I forbindelse med indgåelsen af aftalen blev der udarbejdet et mandat, som angiver mål for både kvantitative og kvalitative mål. Nyt var det også, at der blev udpeget såkaldte "Fokusbrancher". I 2001 var det turisme og IT, der skulle sættes specielt på. Det lykkedes at gøre en speciel indsats indenfor turisme, mens det var vanskeligt at placere kandidater med baggrund indenfor IT-branchen. Dels fordi der var relativt få ansøgere med denne baggrund, dels fordi de globale konjunkturer for IT var i tilbagegang.

Det kvalitative mål var at placere 100 praktikanter i sammenlagt 500 uger. Det lykkedes at placere 96 praktikanter i 524 uger og dermed var de kvantitative mål nået. Det lykkedes desværre ikke at placere praktikanter i Grønland og på Færøerne, selv om det er målsætningen at der også skal tilbydes praktikophold disse steder.

Litauiske og russiske nordpraktikanter under gruppearbeid i Sverige.

Projektet gjennomføres i tèt samarbejde med Nordisk Ministerråds informationskontorer, som står for informasjon til potentielle ansøgere og i øvrigt medvirker ved gjennomførelse af informationskurser for ansøgere og som bindeled mellem Nordpraktik i de enkelte nordiske lande og praktikanterne. Et samarbejde, der er til stor nytte for projektet.

Udover Nordpraktikanterne er der placeret 13 energi-praktikanter og arrangeret praktikophold og studiebesøg for 6 baltiske energi eksperter. Disse aktiviteter har været særskilt finansieret af NMR.

Statistik Nordpraktik 2001

Antal praktikanter fordelt på værts- og modtagerland

Lande	Estland	Letland	Litauen	Rusland	Ialt
Danmark	1	10	10	-	21
Finland	3	4	8	3	18
Island	7	3	5	-	15
Norge	6	2	-	9	17
Sverige	4	6	9	-	19
Åland	4	1	1	-	6
I alt	25	26	33	12	96

8.3. Foreningenes Nordens Ungdom (FNU)

Föreningarna Nordens Ungdom (FNU) är ett samarbetsorgan som består av de nationella Nordenföreningarnas ungdomsorganisationer eller motsvarande organ i de nordiska länderna och självstyrande områdena. FNU höll under år 2001 sitt vårmöte i Köpenhamn och höstmöte i Galö, nära Stockholm.

Som ordförande fungerade först Simon Ollus och efter höstmöte Antton Rönholm, båda från Finland. Ordförandeskapet roterar efter fastslagen ordning i FNU. Finland har ordförandeskapet under åren 2001 och 2002. Som viceordföranden fungerade Jóhann Davíð Snorrason från Island.

FNU:s sekretariat fortsatte koordinera verksamheten i Helsingfors under ledning av Pohjola-Nordens Ungdomsförbunds generalsekreterare. Under våren skötte sekretariat av Annika Lindroos och efter maj Tapani Tulkki. Sekretariatet tar hand om FNU:s ekonomi och informationsspridningen mellan länderna samt förbereder och sammankallar till möten. Samarbetet mellan länderna och organisationerna har under år 2001 var aktiv. Mera arbetet i kommunikation behövs i alla fall i framtiden.

Representation

FNU hade en aktiv ungdomspolitisk roll år 2001. FNU-Danmark arrangerade UNR - Ungdomens Nordiska Råd den 26-28 oktober i Köpenhamn. UNR är en arena för de nordiska politiska ungdomsorganisationer i det offentliga samnordiska nivå, som möter alltid före Nordiska Rådets möte. Från FNU deltog det ca. 20 delegater i UNR. I UNR lade FNU en resolutionförslag för Nordjobb, som blev godkänt (se vedlegg, punkt 15.5.) och gick sen till Nordiska Rådet. I UNR organiserades det också en trepersonsarbetsgrupp för att utveckla UNR arbete och verksamhet. FNU representeras i grupp av Karen Marie Kristensen. År 2002 UNR arrangeras i Helsingfors av Pohjola-Nordens Ungdomsförbund.

FNU samarbetar aktivt med Föreningar Nordens Förbund (FNF) och har representation i FNF:s general-sekreterare- och presidiummöten. FNU presenterade sin verksamhet bl.a. i Nordjobb fritidsledarkurs på Åland.

Verksamhet

FNU har under år 2001 använt sina resurser för samnordiska erfarenhetsutbyte och koordinering. Mycket arbete har också gjort för FNU:s framtidsplanering. FNU har arbetat med en samnordisk hemsida varifrån det även finns länkar till de nationella organisationerna och tvärtom. Webb-sidor finns i adress. Till FNU:s sidorna finns det en länk från Nordiska Rådets och Ministerrådets sidor under barn och unga. Sidorna skall vara färdig under våren 2002.

Fra Cafe Norden 2001.

Kommunikation och information

Till alla samarbetspartners, aktiva medlemmar och övriga intresserade distribuerades FNU-Expressen tre gånger under året per e-post. FNU-Expressen är ett nyhetsbrev som beskriver de händelser, seminarier och resor som arrangeras i FNU och föreningarna. I framtiden skall FNU-express vara också i webbsidor, så att alla ungdomar kan läsa det. Till medlemmarna i de nationella ungdomsförbunden utkom GORM två gånger under året. GORM är en samnordisk ungdomstidning som under året sammanställts i Danmark.

Seminarier och evenemang

De samnordiska evenemangen som arrangerats under året är Saunaexpressen till Finland i början av mars med ca. 50 deltagare, som handlade om finska kultur och mentalitet, en veckoslutskurs 'Upptäck Finland' för nordjobbarna och andra intresserade i juli, Ungdomens Nordiska Råd, och Café Norden den 5-7 oktober. Café Norden i Gålö, Stockholms skärgård, gick detta år under namnet "Nordisk naturkänsla" och lockade 91 ungdomar och 20 föreläsare. Evenemangets syfte var att lyfta fram det nordiska i vår natur och miljö och dess betydelse i vårt liv. De nationella föreningarna arrangerar också själv en rad aktiviteter och verksamhet. För Nordjobbarna arrangerade FNU en fototävling också under sommaren 2001. Teman var fritt, men i fotona kunde man hitta två temor "nya vänner i Norden" och "den utmärkta naturen".

Aktivitetskalender:

Saunaexpressen	8-11 mars	Åbo-Nådendal, Finland
Vårmöte	2-4 februari	Köpenhamn, Danmark
Upptäck Finland	27-29 juli	Kannonkoski, Finland
Café Norden	5-7 oktober	Gålö, Sverige
Höstmöte	6-7 oktober	Gålö, Sverige
Ungdomens Nordiska Råd	26-28 oktober	Köpenhamn, Danmark

FNU har haft ett aktivt år och ser positivt på det förtroende som FNU åtnjuter hos FNF och bland Föreningarna Norden i respektive länder.

Antall medlemmer i FNU - foreningenes ungdomsforbund/ungdoms- medlemmer

Danmark.....	549
Finland	3.148
Island.....	395
Norge.....	270
Sverige	1.094
Åland.....	24

8.4. Den Nordiska Biblioteksveckan – "KURA SKYMNING"

Danmark:	En nordisk biblioteksuge - Skumringstid
Finland:	Pohjoismainen kirjastoviiko - Iltahämärässa
Færøylene:	Ein norðurlendsk bókasavnsvika - Í skymningin
Grønland:	Nunani Avannalermiut sapaatin Akunnerani atuagaateqarfinni - Taarsiarsaartalernerani
Island:	Norræn bókasafnavika - Í ljósaskiptunum
Norge:	Nordisk biblioteksuke - Skumringstime
Sverige:	Nordisk biblioteksvecka - Kura skymning
Samisk:	Davviriikkalaš girjerádjovahkku - Eahketveaigin

Den nordiska biblioteksveckan "Kura skymning" arrangerades i 2001 för femte gången. Temat för i år var Ord & toner i Norden, med temasånger i stället för tematexter. Även i år kurade man "gryning" på skolor och daghem. Projektets målsättning är att främja intresset för nordisk litteratur och säkra en bred folklig förankring av Nordiska ministerrådets aktiviteter på litteratur- och biblioteksområdet.

Biblioteksveckan bygger på att veckan inleds i samtliga deltagande bibliotek med en ljusceremoni, där den valda texten läses samtidigt i alla deltagande bibliotek. Utöver detta ordnar biblioteken under veckan egna

program, där den gemensamma nämnaren är det nordiska. Programmen är varierande och omfattar musik, teater, föreläsningar, sago-stunder, utställningar etc. I år lyftes fram speciellt musiken, vilket innebar nya samarbetsparter i kommunerna, t.ex. musikskolorna, körer,

trubadurer mm. För programmen engageras ofta lokala förmågor men även kända skådespelare, författare etc. I skolorna lyftes den nordiska barnlitteraturen och Norden speciellt fram under veckan.

Biblioteksveckan inföll den 12-18 november och sångerna var Pepparkakebagarens visa ur Thorbjørn Egners barnbok Klas Klättermus och de andra djuren i Hackebackeskogen, Carl Michael Bellmans Fjäriln vingad syns på Haga samt Benny Andersens Svantes lyckelige dag.

För projektet producerades affischer och postkort som sändes till de deltagande biblioteken. Om veckan informerades också i nordiska bibliotekstidskrifter, i föreningarna Nordens tidskrifter och på projektets hemsida.

Projektet planerades och genomfördes av föreningarna Norden i samarbete med PR-föreningen for nordiske biblioteker. Pohjola-Norden stod för projektkoordinationen.

Antalet anmälda bibliotek och skolor i helan Norden och de baltiska länder var drygt 1000. Föreningarna Nordens lokalavdelningar deltog aktivt i veckan i samarbete med biblioteken på de flesta orter. Sammanlagt kan man räkna med att upp till 180 000 personer kom i kontakt med biblioteksveckan.

De baltiska länderna visade åter ett stort intresse för biblioteksveckan och de nordiska informationskontoren i Estland och Litauen, och föreningen Norden i Lettland bidrog till att veckan kunde genomföras även detta år. Runt 180 bibliotek över hela Baltikum ordnade nordiska program. Evenemangen nådde en stor publik och fick god mediatackning.

Biblioteksveckan hade god täckning i tidningspressen, radio och TV i hela Norden, vilket framgår ur de evalueringsrapporter jämte pressklipp som inkommit från de deltagande biblioteken.

Biblioteksprojektet finansierades med stöd av Nordiska ministerrådet/Nordbok, med bidrag av föreningarna Norden. Bibliotekens egen ekonomiska satsning var betydande och uppgick till en mångdubbelt större summa än bidraget från Nordiska ministerrådet.

8.5. Kurs i nordisk samarbeid

Kurs i nordisk samarbeid ble også i år 2001 lagt til Nordens folkliga akademi, Göteborg. Kurset arrangeres for nylig ansatte medarbeider i nordiske samarbeidsorgan, nordiske institusjoner og organisasjoner, eller som har oppgaver i tilknytning til nordiske komiteer, arbeids- og styringsgrupper, arbeider som prosjektledere eller på annen måte deltar i nordisk samarbeid. Kurset gir en bred innføring om bakgrunnen og formålet med det nordiske samarbeidet, belyser arbeidsoppgaver og arbeidsformer og medvirker til å bygge nettverksgrupper.

Kurset tok opp det nordiske samarbeidet innenfor de tre søylene; Norden-samarbeidet, Europa-samarbeidet

og Nærområdesamarbeidet og la vekt på å belyse det politiske og økonomiske grunnlaget for samarbeidet, det historiske, språklige og kulturelle fellesskapet i Norden, og mulighetene for felles nordiske initiativ i forhold til nærområdene og på den internasjonale arena. Nordisk prosjektarbeid ble gjennomgått, hvor Nordisk Ministerråd belyste regler for prosjektfinansiering og prosjektvirksomhet. I gruppearbeid forsøkte deltakerne å identifisere og prioritere oppgaver i det nordiske samarbeidet. I årets kurs ble det spesielt satt fokus på nordboers rettigheter og de nye tyngdepunktene i det nordiske samarbeidet.

På årets kurs var det i alt 33 deltakere. Evalueringen av kurset viser at deltakerne også i år var svært tilfredse med kurset og mente at informasjonen var relevant og ga forståelse av hva det nordiske samarbeidet går ut på. Deltakerne var fornøyde med at det var satt av en del tid til presentasjonen av institusjoner kursdeltagerne representerte. De poengterte at kurset gir en unik sjanse for å bli kjent med andre som arbeider med Nordisk samarbeid og gir muligheter for å opparbeide seg et nordisk nettverk.

8.6. Nordiske informasjonskontorer

De nordiske informasjonskontorene ble opprettet i 1981 etter beslutning av Nordisk Ministerråd og organiseres i samarbeid med Foreningene Norden og har som oppgave å spre informasjon om det offisielle nordiske samarbeidet, koordinere nordiske aktiviteter i de aktuelle regionene og samtidig virke som distriktskontorer for Norden-föreningene. En forutsetning for ministerrådets støtte til Norden-föreningene var i utgangspunktet at kontorene etter hvert skulle finansiere minst 50% av kostnadene selv.

I 2001 har det i likhet med tidligere år vært ni informasjonskontorer/informasjonsaktiviteter i virksomhet: Jyväskylä og Vasa i Finland, Akureyri i Island, Alta og Arendal i Norge og Umeå og Göteborg i Sverige. I Danmark er informasjonsarbeidet knyttet til informasjonstidsskriftet NordNu som utgis av Foreningene Norden, Danmark. Informasjonskontoret i Sydslesvig, som ble opprettet i 1997 som et informasjonspunkt med kontorsted i Flensburg for å arbeide med nordisk informasjon i Sønderjylland og Slesvig-området, har under året arbeidet på linje med de øvrige kontorene.

I 2000 ble det utarbeidet et nytt samarbeidsopplegg mellom Nordisk Ministerråd og informasjonskontorene basert på at kontorene skal bistå Ministerrådet med å

spre informasjon om det nordiske samarbeidet i sine regioner, og det er nå opprettet avtaler mellom Ministerrådssekretariatet og kontorene om dette. Denne avtalen er grunnlaget for den støtte som gis over Ministerrådets budsjett. I tillegg til dette skal kontorene etter egne initiativ, eller på grunnlag av oppdrag fra Ministerrådssekretariatet kunne få ytterligere prosjektfinansiering.

Kontorenes arbeidsplaner drøftes nå årlig med Nordisk Råds og Ministerrådets informasjonsenhet, og de deltar i nordiske arrangementer som sesjonene og nordiske konferanser.

Etter forslag fra Nordisk Kulturfond er også et samarbeidsopplegg med informasjonskontorene utviklet, der kontorenes skal bistå Fondet med informasjonsoppgaver i sine regioner.

Organisatorisk fortsetter kontorene som hittil med egne styrever og med oppgavene å informere om det nordiske samarbeidet, organisere nordiske prosjekter i sine arbeidsdistrikter og å virke som sekretariat for Nordenforeningenes regionale og lokale organisasjoner.

Virksomheten ved informasjonskontorene er etter hvert blitt ganske omfattende, men fortsatt har kontorene begrensede ressurser og bemanning.

Kontorene utarbeider egne årsmeldinger.

8.7. Orkester Norden

Orkester Norden ble innledet som et samarbeidsprosjekt mellom Foreningene Nordens Forbund, Lionsklubbene i Norden og de nordiske seksjoner av Jeunesses Musicales (Musikk og Ungdom) i 1993.

Orkester Norden har til formål å styrke samholdet mellom nordiske ungdom, utvikle kunnskapen om nordisk musikk, og å synliggjøre vår rike fellesnordiske kulturarv. Det har som ambisjoner å tilby unge nordiske symfonimusikere muligheter til å arbeide med et nordisk musikkrepertoar under ledelse av noen av Nordens fremste orkestermusikere og med dirigenter og solister av internasjonalt format. Orkesterets turnéer har gitt ungdommene muligheten for å utvikle musikaliske og menneskelige kontakter med unge musikere i alle nordiske land.

Etter en evaluering av prosjektet i 1996, utført av NOMUS på oppdrag av Nordisk Ministerråd, har prosjektet t.o.m. år 2000 hatt et fast bidrag fra

Orkester Norden 2001 under en av konsertene.

Ministerrådet på DKK 1 mill. årlig. Fra og med 2001 ble det årlige bidraget fra Ministerrådet forhøyet til DKK 1,5 mill.

I år 2001 har orkesteret fått betydelig økonomisk støtte fra Nordisk Investeringsbank, samt bidrag fra en lang rekke regionale og lokale myndigheter (kommuner, länsmyndigheter) og private firmaer i forbindelse med innledningsseminaret og konsertturneen. Under året innledet Orkester Norden også et samarbeid med Musik i Skåne, Malmö SymfoniOrkester og Musikkhøyskolen i Malmø, der orkesterets øvelser er f.o.m. 2001 lagt til. Lions-klubbene i Norden har som tidligere bidratt med stipendier til musikerne. I år 2000 hjalp Lions-klubbene også med mye praktisk arbeid rundt flere konserter. Nordisk Råd, gjennom Network North, bidro også med DKK 350.000 ekstra til turnéen til England og Skottland.

Fra 1997 ledes prosjektet av en nordisk styringsgruppe med representanter for Lions i Norden, Foreningene Nordens Forbund, Jeunesse Musicales, Norsk musikkråd, Svenska Rikskonserter og Nordiska Konseruatorierådet. NOMUS (Nordiska Musikkommitten) deltar som observatør. Norsk musikkråd og Svenska Rikskonserter deler sekretariatsoppgavene, med Svenska Rikskonserter som prosjekt- og turnéansvarlig.

Til orkesteret er det også knyttet et hederspresidium der fremtredende nordister nå bistår på ulik vis orkesteret med informasjon og kontaktarbeid. I hederspresidiet deltar tidligere president Vigdís Finnbogadóttir, tidl. statsminister Anker Jørgensen, tidl. statsminister Odvar Nordli, tidl. statsminister Thorbjörn Fälldin og tidl. riksdagsråd Elsi Hetemäki-Olander.

Orkesteret har også knyttet til seg en programgruppe som består av Rikskonserter, Musik i Skåne, Malmö SymfoniOrkester og Musikkhøyskolen i Malmø. Disse

partene bidrar med store kunnskaper både kunstnerisk og praktisk.

Seminaret, som innleder orkestersesongen, ble i år 2001 holdt på Musikkhøyskolen i Malmö, Sverige. Turnéen som for første gang gikk til land utenfor Norden og Baltikum, ble innledet med en konsert i Kendal, England og fortsatte til Skottland med konserter i Aberdeen, Glasgow og Edinburgh før den ble avsluttet på Tivoli i København, Danmark og Konserthuset i Malmö, Sverige. Konsertene var også i 2001 godt besøkt, og orkesteret ble igjen møtt med begeistring både hos publikum og presse. Årets dirigent var Okko Kamu (Finland) som er en av verdens fremste dirigenter. Solist var den danske fiolinisten Nikolaj Znaider.

Antall søkere og antall deltakere 1993-2001:

Årstall	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	Totalt
Søkere	450	546	516	520	586	696	570	336	442	4662
Deltakere	67	104	86	90	86	103	82	91	98	807

Deltakere fra de enkelte land:

Land	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	Totalt
Danmark	13	18	10	7	9	14	11	10	14	106
Finland	20	22	27	24	27	27	13	25	24	209
Færøyene	1	1	1	-	-	-	1	1	1	6
Island	7	17	18	10	2	8	3	7	10	82
Norge	8	16	8	22	18	21	18	17	11	139
Sverige	18	30	22	27	30	33	32	28	38	258
Estland								2	3	5
Latvia								2	-	2

Gjennomsnittsalderen i orkesteret i 2001 var 21 år. Det var 87% av deltakerne som studerer ved musikkhøgskole/konservatorium.

9. VENNSKAPSKOMMUNESAMARBEIDET

Vennskapssamarbeidet mellom kommuner og frivillige organisasjoner har i alle år vært en viktig sak for Norden-foreningene, og dette gir muligheter for å bringe folk på lokalt og kommunalt plan sammen i et nettverk over hele Norden. Omlag 1000 kommuner har i årenes løp opprettet vennskapskontakter i Norden. Etter hvert har denne virksomheten også fått forgreninger til de nordiske nærområdene, og til en rekke land i andre verdensdeler.

I arbeidsåret har foreningene fortsatt diskusjonene om hvordan vennskapssamarbeidet kan fornyes, og med

utgangspunkt i forslagene i rapporten "Norden i tiden og verden" om å legge større vekt på vennskapssamarbeidet, ble det bl.a. besluttet at en skulle utvikle hjemmesidene for vennskapssystemet, konkretisere et opplegg for å knytte utvekslingsprosjektene til vennskapssamarbeidet, utvikle samarbeidet med kommunenes organisasjoner på nordisk plan, klarlegge finansieringsmulighetene for vennskapssamarbeidet, og utforme et forslag til hvordan Nordisk Råd kan ta opp vennskapssamarbeidet på sin dagsorden.

Foreningenes ansvarlige for vennskapssamarbeidet deltok på Vennskapskonferansen i Göteborg som, med støtte fra EU-kommisjonen, ble arrangert av bl.a. Svenska Kommunförbundet/Landstingsförbundet, og lokale vennskapskommuner i Västra Götalandsregionen. Konferansen hadde som tema "Internasjonell samverkan på lokal och regional nivå".

På denne konferansen ga foreningene en orientering om "Vänortsjobb och Nordjobb", og under gjennomføringen av Nordjobb-prosjektet i arbeidsåret la en vekt på å inkludere vennskapsjobb i prosjektet.

På bakgrunn av foreningenes diskusjoner om vennskapssamarbeidet, vil foreningene i forbindelse med Vennskapstreffen i Østerbotten, som i regi av Pohjola-Norden planlegges i 2002, behandle et flerårig program for dette samarbeidet.

Det har også vært forutsetningen at arbeidet med å få fram en vennskapsoversikt på Internett skulle prioriteres. Dette er delvis gjennomført ved at flere av foreningene nå har informasjon om vennskapsforbindelsene på sine hjemmesider. Imidlertid mangler fortsatt en samlet nordisk oversikt over de aktuelle vennskapsforbindelsene i Norden, til nærområdene og til kommuner i øvrige land. Flere av foreningene har nå utarbeidet skriftlig informasjonsmaterieell om vennskapsforbindelsen, samt at informasjon om dette finnes på foreningenes hjemmesider.

I fellesmøte med Norden-foreningene i Estland og Latvia ble mulighetene for å etablere vennskapsforbindelser mellom kommuner i Norden og kommuner i nærområdene drøftet. Dette er foreløpig ikke blitt fulgt opp av foreningene.

I forbindelse med markeringen av Nordisk Råds markering av 50-års jubileet i 2002 har Pohjola-Norden på oppdrag av FNF utarbeidet et opplegg for at vennskapskjedene kan markere dette jubileet gjennom sine vennskapsforbindelser.

På bakgrunn av et idéutkast som kom opp under samarbeidsseminaret for foreningenes ansatte i 2001, har Forbundet arbeidet med å utvikle et nytt samarbeidsprosjekt "Nordisk Gjestebud" som kan tilbys lokalforeningene og som kan bidra til å øke oppmerksomheten omkring Nordens Dag den 23.mars. Tanken er å invitere til et felles nordisk måltid, der samling rundt matbordet, en felles meny og informasjon om nordiske mattradisjoner skal inspirere til nordisk felleskap og forståelse. Prosjektet gjennomføres i 2002.

10. SKOLESAMARBEIDET

10.1. Nordskol

Nordskol er en stipendieordning for grundskollærere under Nordiska ministerrådets Nordmål-projekt. Nordskol har som mål å utvekle og øke kontaktene mellom skoler i Norden. Den gir mulighet for lærere å treffe for å utarbeide arbeidsplaner, forberede elevbesøk eller utvärdera gemensamma projekt. Den administreras av Föreningen Norden i Sverige. År 2001 var utdelningen 200 000 DKK. 47 skolor sökte bidrag och av dessa beviljades 32 skolor stipendier.

Statistik över Nordskolbidrag 2001:

Land	Ansökningar	Beviljade	Beviljat i SEK
Danmark	7	6	17 400
Finland	8	7	37 750
Island	1	0	0
Norge	11	6	107 000
Sverige	19	12	110 300
Åland	1	1	3 000
Summa:	47	32	275 450 SEK = 225 869 DKK

Land	DK	FIN	FR	GR	IS	NO	SE	Antal bev. lärare
Danmark		2				1*	4*	10
Finland	2						5	14
Island								
Norge	3	1					2	101
Sverige	4	6			1	1		84
Åland							1	6
S:a besök	9	9			1	2	12	215

* 1 dansk skola besöker både Sverige och Norge

10.2. Nordplus-Mini

Nordplus-mini är en stipendieordning för grundskoleklasser och –grupper som samarbetar med en annan nordisk klass. Syftet med Nordplus mini är att

- möjliggöra för grundskoleelever att besöka varandra i ett annat nordisk land;
- öka intresset för Norden;
- öka elevernas kunskaper om sitt eget land och landet man reser till;
- en naturlig nordisk språkinläring sker där grannspråket blir ett medel till kunskap och inte bara ett mål;
- få förstärkt kunskap om inläring och undervisning i ett annat nordisk land;
- lärare och elever inspireras till att använda sig av nya undervisnings- och inlärningsmetoder.

Försöket med Nordplus mini inleddes på uppdrag av Nordiska ministerrådet 1999 och blev sommaren 2000 förlängt till läsåret 2002 då NMR tar ställning till om permanentandet av projektet.

Under år 2001 har föreningarna Norden beviljat Nordplus-mini stipendier till 221 klasser med 5004 elever. Danmark hade flest ansökningar med Sverige på andra plats. Antalet ansökningar och beviljningar var färre på höstterminen pga. klasserna fortfarande väljer att åka på våren i större utsträckning än på hösten. Eleverna har fått kunskaper i grannlandets historia, kultur, geografi och skolsystem. Många har också fått insyn i vardagslivet i hemmen genom boendet i familjer. Lärarnas kunskap om grannlandets skolsystem och pedagogiska metoder har ökat. Alla har fått nordiska vänner och fina upplevelser.

Nordplus-mini beviljningar läsåret 2001

Land	Ant.bevilj. klasser	Ant.bevilj. elever	Beviljat belopp
Danmark	68	1422	790 800
Finland	30	647	493 300
Färöarna	6	141	178 000
Grönland	6	102	229 000
Island	21	522	883 359
Norge	39	991	541 658
Sverige	43	997	605 534
Åland	8	182	144 900
SUM	221	5004	3 866 551

10.4. Brevvekslingsprosjektet "Nordpost" / Vennskapsklasser

Brevvekslingsprosjektet har åket sen förra året. Det fikk til sammen 281 påmeldinger fra skoleklasser i Norden – 118 fra Danmark, 81 fra Sverige, 38 fra Finland, 28 fra Norge, 13 fra Island, 2 fra Færøyene og 1 fra Åland. De fleste klassene er 4-6 klasse, men det finnes også klasser med eldre (18 år) og yngre elever (7 år) som deltar i prosjektet. De fleste nasjonale Norden-foreningar delade ut en velkomstpakke med nordisk innhold til klasserne når de startet samarbeid med en annen klasse i Norden.

Foreningen Norden, Sverige har vært koordinator for prosjektet. Det er blitt spredt informasjon om prosjektet gjennom foreningenes hjemmesider, medlemsblader og nyhetsbrev, utbildningsmässor samt gjennom annonser.

11. KONTAKT MED SAMARBEIDSPARTNERE I NÆROMRÅDENE

Det finnes nå fungerende Norden-foreninger i Estland, Latvia, Litauen og i Koltushi ved St.Petersburg. De samler nordisk interesserte medlemmer til et arbeid for å spre kunnskaper om Norden i hjemlandene og til å holde kontakter med Norden-foreningene i de nordiske land. I 1999 ble det undertegnet samarbeidsavtaler mellom Foreningene Nordens Forbund og foreningene Norden i Estland og Latvia. Samarbeidsavtalen har som formål å fremme kontakten og samarbeidet mellom Foreningene Nordens Forbund og Foreningene Norden i Estland og Latvia, og knytte disse nærmere til Norden-foreningene i Norden. 18.-19.september 2001 ble det arrangert et felles møte mellom Foreningene Nordens Forbund og styremedlemmer i foreningene Norden i Estland og Latvia, der en diskuterte tidligere erfaringer og planla videre samarbeid og konkrete prosjekter og aktiviteter.

Foreningen Norden i Estland ble opprettet i 1989 og har lokallag i flere kommuner.

I 2001 arrangerte foreningen tegnekonkurranse for barn "Barnets frykt" og de beste tegningene ble utstilt på Helsevernsmuseet i mai. Foreningen feiret Nordens Dag 23.mars med en nordisk filmaften på Nordisk Ministerråds informasjonskontor i Tallinn. Foreningen Norden i Estland har hatt tett samarbeid med Pohjola-Norden i Finland. Representanter fra foreningen har deltatt i diverse nordiske arrangementer under året, bl.a. i feiringen 10 års jubileum til NMRs informa-

sjonskontor i Estland på konserthuset "Estonia", 20 års jubileumsfest for foreningen Norden i Viitasaari i Finland, samt Pohjola-Nordens årsmøte i Lahti. 13.desember 2001 hadde foreningen Lucia-feiring og foreningens årsmøte.

Foreningen Norden i Estland bidro til at 2 skoleelever fra Estland deltok i ungdomsleir i Porvoo, Lapparbäck (Finland). Året rundt arrangerte foreningen språkkurs i svensk. Foreningen startet forberedelser av et prosjekt "En virtuell reise i Norden".

Foreningen Norden i Latvia ble opprettet i 1991 og har nå lokallag i 12 kommuner og til sammen 333 medlemmer. Foreningen samler mange unge mennesker med interesse for det nordiske, da nesten 60% av medlemmene er under 30 år. Foreningen har i samarbeid med Foreningene Nordens Forbund og Pohjola-Norden igjen stått for arrangering av den nordiske biblioteksuken "Ord og toner i Norden" i Latvia der 35 latviske biblioteker og andre institusjoner deltok. Folkesangen "Hvem kan segla forutan vind", oversatt av foreningens æresmedlem, dikter Knuts Skujenieks, ble brukt som temasang for biblioteksuken.

Foreningen Norden i Latvia sto for arrangeringen av fellesmøtet mellom Foreningene Nordens Forbund og foreningene i Estland og Latvia i Riga i september 2001. Etter møtet har foreningen Norden i Latvia lagt ned en del arbeid for å få i gang "Baltjobb" prosjektet som vil tilby sommerjobber for nordiske ungdommer i baltiske land. Prosjektets idé stammer fra det tidligere Østjobb prosjektet og støttes av Baltisk Forsamling.

Foreningen Norden i Litauen ble startet i 1997 og samler Norden-interesserte fra Vilnius-området, men har også medlemmer fra andre deler av Litauen. I samarbeid med Foreningene Nordens Forbund og Pohjola-Norden arrangerte igjen foreningen den nordiske biblioteksuken "Ord og toner i Norden". 31 litauiske biblioteker deltok i prosjektet med gjennomføring av 110 ulike arrangementer over hele Litauen og et deltakerantall på over 9 000 personer.

Foreningen Norden i Koltushi kommune ble etablert i år 2000. Koltushi er en landsby og kommunesenter som ligger ca. 10 km vest for St. Petersburg. Dette området har tidligere tilhørt Sverige i 100 år. Koltushis historiske og kulturelle bakgrunn og det faktum at mange av innbyggerne har forbindelser med Norden, spesielt med Finland og Sverige, gjorde det naturlig å etablere en Norden-forening nettopp her. Foreningen har ikke rapportert om særskilte arrangementer i 2001.

12. ANNEN VIRKSOMHET

12.1. Nordisk språkforståelse

I 2000 gjennomførte de nordiske kursgårdene; Voksenåsen, Hässelby, Hanaholmen og Schæffergården en seminarserie "Det umistelige" om nordisk språkforståelse i samarbeid med Nordisk Språkråd. En oppsummeringsrapport fra disse seminarne ble publisert i 2001.

Tilskyndet av Forbundet har Nordisk Kulturfond i arbeidsåret utviklet et opplegg for å oppdatere den vitenskaplige undersøkelsen om den faktiske språkforståelsen i Norden som ble gjennomført på 1970-tallet. Denne omfattende vitenskaplige undersøkelsen gjennomføres i 2002 og 2003.

Innenfor rammen av det europeiske språkåret i 2001 har det i alle nordiske land blitt gjennomført aktiviteter som har satt fokus på språksamarbeidet og språkforståelsen. Norden-foreningene har medvirket ved flere av disse arrangementene.

I den oppfølgingen som ble foreslått fra Forbundets side på bakgrunn av seminarserien "Det umistelige", inngikk også at det burde gjøres en bred innsats for å styrke språklærernes etterutdanningsbehov ved mer omfattende utvekslingsordninger for lærere i nordiske nabospråk. Dette har bl.a. Pohjola-Norden, Finland og Foreningen Norden, Norge tatt opp i seminaropplegg for lærere.

Det inngikk også i forslagene fra Forbundet at språkforståelsen og praktisk erfaring med nabospråk skulle bli et definert formål med de nordiske utvekslingsordningen, bl.a. Nordplus, Nordplus Junior, Nordplus-Mini. Disse utvekslingsordningene har vært under evaluering i 2001 og Nordisk Ministerråd kommer til å avslutte denne vurderingen i 2002. For sin egen del har Forbundet markert behovet for å styrke språkforståelsen blant ungdom ved å legge dette inn som et viktig emne i de kultur- og fritidsaktivitetene som arrangeres fordeltakerne i Nordjobb.

Forbundet foreslo også at nordisk språkforståelse blant innvandrergруппene skulle gis større oppmerksomhet og styrkes. Foreløpig er dette ikke fulgt opp.

Endelig inngikk det i Forbundets forslag til oppfølging av seminarrekken at nabospråkenes og den nordiske språkforståelsens plass i de nasjonale undervisningsplanene i grunnskolene, de videregående skolene,

høgskolene og universitetene, og den praktiske undervisningen skulle dokumenteres og analyseres, og at den diskusjonen om nordisk språkforståelse som ble innledet ved seminarne i 2000 skulle føres videre gjennom årlige oppsummeringskonferanser. Heller ikke dette er foreløpig blitt fulgt opp.

12.2. Forberedelse av Nordisk Råds 50-års jubileum i 2002

Etter oppdrag fra Nordisk Råd, og med finansiell støtte fra Rådet, har Forbundet og foreningene arbeidet med forslag til hvordan dette jubileet kan markeres i 2002. Med den målsetting at det i alle Nordens kommuner kan gjennomføres minst ett arrangement under året, der det nordiske samarbeidet og nordisk fellesskap markeres, har en i samarbeid med NORDBOK, NOMUS og bedømmelseskomiteen for miljøprisen forberedt informasjonsmateriale om litteratur-, musikk- og miljøprisene som under 2002 skal kunne brukes i tilknytning til biblioteksprosjektet.

Dessuten har Forbundet i regi av Foreningene Nordens Ungdom (FNU) forberedt et opplegg for at det i forbindelse med gjennomføringen av Nordjobb i 2002 arrangeres en konkurranse hvor deltakerne beskriver de "spor av Norden" de finner på de stedene de arbeider og de beste rapportene skal premieres. Tilsvarende opplegg for en konkurranse for skoleelever er utarbeidet i regi av Pohjola-Norden for deltakerne i Nordplus-Mini og andre skoleelever som deltar i nasjonale utvekslingsprogrammer.

For også å trekke de nordiske vennskapskjedene med i markeringen har Pohjola-Norden utarbeidet et opplegg for lokal markering av jubileet i regi av de nordiske vennskapskommunene.

Endelig skal Orkester Norden medvirke i markeringen av jubileet i 2002 ved en gallakonsert i forbindelse med de arrangementene som vil bli gjennomført i Helsingfors under sesjonen 2002. Denne gallakonserten er planlagt med sikte på at de nordiske monarkene og presidentene skal nærvære, og konserten vil bli sendt i de nordiske TV-kanalene.

Etter et oppdrag fra NORDBOK har Forbundet i regi av Pohjola-Norden forberedt en omfattende presentasjonsturné for kandidatene til Nordisk Råds litteraturpris. Turneen ble gjennomført i alle nordiske land og selvstyrende områder i januar 2002.

I tillegg til dette har Norden-foreningene medvirket i planleggingen av en lang rekke nasjonale arrangementer for å markere jubileet i de enkelte land.

12.3. Øvrig

Under arbeidsåret har det vært nær kontakt med Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd. Presidiets medlemmer har deltatt i Nordisk Råds 53. sesjon i København 29.-31.oktober.

Generalsekretæren og administrasjonssekretæren har deltatt på Nordisk Råds temakonferanse "Et bærekraftig Norden" og Nordisk Investeringsbanks jubileumsarrangement. Generalsekretæren har hatt flere møter med medarbeidere i Nordisk Ministerråds og Nordisk Råds sekretariat, Nordisk Kulturfond og Nordisk Industrifond. Generalsekretæren har deltatt i et møte mellom Nordisk Råds norske delegasjon og representanter fra frivillige organisasjoner i Norge. Terje Tveito har også deltatt på styringsgruppemøtet for Orkester Norden og ledet årets kurs for nordisk samarbeid.

FNF sekretariatet har vært involvert i gjennomføringen av seminar for foreningenes ansatte 8.-9.mai ved Biskops Arnö i Sverige, samt seminar for foreningenes styremedlemmer 21.-23.september på Voksenåsen i Oslo.

Antra Prane har hatt til oppgave å følge arbeidet i Foreningene Nordens Ungdom og opplegget av kurs i nordisk samarbeid. Hun har derfor deltatt på de møter som har vært holdt i disse sammenhenger. Antra Prane har også deltatt i planleggingsmøter for Baltisk kulturfestival i Norden 2001.

13. REMISSUTALELSER TIL MEDLEMSFORSLAG TIL NORDISK RÅD OG ANDRE UTTALELSER

Forbundet har uttalt seg om Nordisk Råds medlemsforslag A 1243/Nord; om "Nordjobb".

I forbindelse med Nordisk Råds 53. sesjon i København har Forbundet kommet med en uttalelse; **En ny nordisk dagsorden krever større åpenhet og innsyn – det nordiske samarbeidet må omfatte alle som bor i Norden**, samt med to pressemeldinger.

14. PUBLIKASJONER FRA FORENINGENE NORDENS FORBUND I 2001

Forbundet har utgitt følgende publikasjoner:

- Årsmelding for Foreningene Nordens Forbund 2000

15. VEDLEGG. UTTALELSER FRA FORENINGENE NORDENS FORBUND I 2001:

15.1. Medlemsforslag A 1243/nord om "Nordjobb" – uttalelse fra Foreningene Nordens Forbund

Foreningene Nordens Forbund støtter medlemsforslagets rekommandasjon om tiltak for å gjøre det mulig også for ungdommer som er bosatte i de nordiske land, men som ikke er statsborgere i disse landene, til å delta i Nordjobb. De problemene forslaget tar opp gjelder forøvrig også andre nordiske utvekslingsordninger hvor arbeidspraksis inngår.

Under det årene Norden-foreningene har gjennomført utvekslingsprogrammet har en forsøk å få med også disse ungdomsgruppene, uten at en i særlig grad har lyktes. Dette skyldes bla. som medlemsforslaget peker på, at disse ungdommene behøver arbeidstillatelse for å kunne arbeid i et annet nordisk land også i regi av dette utvekslingsprogrammet, noen som vanligvis tar lang tid å innhente.

Et annet moment er at disse ungdommene og deres foreldre og foresatte etter vår erfaring ikke uten videre oppfatter nordiske utvekslingsprogrammer som aktuelle for dem selv. Dette skyldes dels manglende kunnskaper om de mulighetene det nordiske samarbeidet generelt sett kan tilby ungdommer med innvandrerbakgrunn, og manglende kunnskaper om de øvrige nordiske land, og at de ikke er særlig fortrolige med de nordiske nabospråkene.

Selv om foreningene har informert om utvekslingsmulighetene også på disse ungdommenes morsmål, har ikke dette ført til noen stor deltakelse, selv blant de som har fått statsborgerskap i sine bosettingsland. I tillegg til dette rammes disse ungdommene også av en generell skepsis blant arbeidsgiverne mot å rekruttere ungdommer med annen etnisk eller kulturell bakgrunn til sommerjobber.

Norden-foreningene har derfor bl.a. forsøkt å skaffe aktuelle sommerjobber bl.a. i bedrifter som eies av innvandrere i våre land, men omfanget har så langt ikke vært særlig stort, dessverre.

Etter vår mening bør derfor de tiltakene som rekommandasjonen forutsetter, i tillegg til å sløyfe kravet om arbeidstillatelse for disse ungdommene når de deltar i Nordjobb, også omfatte tiltak for å inkludere disse ungdommene mer aktivt og naturlig i nordiske utvekslingsordninger generelt. I lys av våre erfaringer bør dette bl.a. omfatte tiltak for å styrke nabolandskunnskapene og nabospråkundervisningen for nettopp denne gruppen.

Vi deler forslagstillernes bekymring for at en stor ungdomsgruppe, som under større delen av sitt liv har bodd i våre land, ikke skal kunne delta i de nordiske aktivitetene. Det fremmer ikke den tilhørigheten også disse bør kunne ha til det nordiske fellesskapet.

Vi er orientert om at det nordiske utlendingsutvalget skal møtes i Åland 5. – 7. mai og har derfor bedt om at det på dette møtet tas opp en diskusjon om hvordan disse ungdommene på en enkel måte kan delta i Nordjobb-programmet. Kopi av brevet til de nasjonale innvandringsmyndighetene vedlegges.

15.2. Uttalelse "En ny nordisk dagsorden krever større åpenhet og innsyn – det nordiske samarbeidet må omfatte alle som bor i Norden" i forbindelse med Nordisk Råds 53. sesjon i København.

Under sitt møte i København 28. oktober behandlet Foreningene Nordens Forbunds Presidium forslaget til ny nordisk dagsorden og besluttet å vedta følgende uttalelse som oversendes Nordisk Råds Presidium og Nordisk Ministerråd, Samarbeidsministrene.

Foreningene Nordens Forbund gir sin støtte til de forslag som framkommer i forslaget til "Ny nordisk dagsorden". Med tilfredshet kan vi konstatere at Nordisk Råds og Nordisk Ministerråd på sentrale områder deler også Forbundets analyser og forslag om det framtidige nordiske samarbeidet, slik vi presenterte dette i vår rapport "Norden i tiden og verden" i fjor.

Vi ser det som særdeles viktig at det knyttes bedre kontakter mellom det politiske arbeidet i de nasjonale parlamentene og regjeringene, og de politiske sakene som

behandles i Rådet og Ministerrådet. Men vi vil understreke at dette må skje med langt større åpenhet og innsyn i Rådets og Ministerrådets virksomhet enn dagens retningslinjer for offentlighet anviser. Vi ser det derfor som avgjørende at disse offentlighetsreglene nå bringes i samsvar med de nasjonale reglene, slik Nordisk Ministerråd har tatt initiativet til.

Særlig når det gjelder de kommende drøftinger i Rådets organer om saker som behandles i EU og andre internasjonale fora, er det avgjørende at borgerne i Norden har muligheter for å følge disse diskusjonene. Vi vil advare mot at Rådet og Ministerrådet nå utvikler flere diskusjonsnivåer der nordiske saker, felles nordiske EU-saker og diskusjoner mellom de nordiske EU-medlemmene behandles i ulike sammensetninger av deltakere.

Vi vil også understreke betydningen av at Nordisk Råd ikke avskjærer seg muligheten for, på det nordiske samarbeidets vegne, å være et kritisk forum overfor tilpasningen av EU's direktiver og retningslinjer til nasjonal lovgivning og forvaltning i våre land, og forutsetter at Rådet vil medvirke til at dette skjer etter utstrakt samråd mellom våre land, slik at det utmynner i felles nordiske regler.

Vi har med tilfredshet notert at både Nordisk Råd og Ministerrådet nå legger særlig vekt på spørsmål som angår nordboernes rettigheter og fjerning av grensehindre i Norden. Vi vil fra Norden-foreningenes side følge dette arbeidet kritisk.

Vi er imidlertid ikke tilfreds med de forslag som omtaler innvandreernes forhold og situasjon i Norden og mener at Nordisk Ministerråd nå må utvikle et langt mer operativt program for å trekke innvandrene med i det nordiske samarbeidet, sikre deres rettigheter på linje med de nordiske statsborgerne og arbeide for en bred integrering og likestilling av de som lovlig bor i våre land med annet statsborgerskap.

15.3. Pressemelding om Nordisk grannelands-TV

Nordisk grannelands-TV må nå løses, sier Foreningene Nordens Forbund som gir regjeringene frist til utgangen av 2003 for å finne en ordning.

På sitt møte i Reykjavik 5. november 2000 anbefalte Foreningene Nordens Forbund at de nordiske regjeringene snarest skulle bli enige om å sikre de fortsatte

mulighetene for å se grannelands-TV når de analoge sendingene erstattes av digital teknikk. Vi foreslo at regjeringene skulle inngå en avtale om at den digitale teknikken skulle utnyttes for å formidle en TV-kanal fra hvert nordisk land til alle husholdningene i hele Norden.

Under det året som har gått siden sesjonen i Reykjavik synes ikke denne saken å hatt noen særlig framgang, og fortsatt drøfter regjeringene/Ministerrådet og Nordisk Råd de tekniske mulighetene for dette.

Dette er sterkt utilfredsstillende og gir et inntrykk av at det verken er økonomisk eller politisk vilje til å finne løsninger. På bakgrunn av den vekt også Nordisk Råd legger på det kulturelle og språklige grunnlaget for nordisk samarbeid, mener derfor Foreningene Nordens Forbund at Nordisk Råd under sesjonen i København skal kreve av regjeringene og Ministerrådet at alle tekniske og økonomiske forutsetninger nå løses, og at det skal sikres at et opplegg for at en TV-kanal fra hvert land skal være tilgjengelig for alle husholdninger i Norden innen utgangen av 2003."

Denne uttalelsen ble vedtatt av Foreningene Nordens Forbunds presidiums møte den 28. oktober 2001 i København.

15.4. Pressemelding om Nordboers rettigheter.

De nordiske rettighetene må omfatte alle som bor i Norden mener Foreningene Nordens Forbund som foreslår at Nordisk Råd nå må organiseres slik at det kan føre en effektiv kontroll med gjennomføringen av de nordiske avtalene om borgernes gjensidige rettigheter i Norden.

Foreningene Nordens Forbund legger stor vekt på det arbeidet som Nordisk Ministerråd, etter initiativ fra det finske formannskapet, har satt i gang med å se over de gjensidige rettighetene som borgerne i Norden skal ha i samsvar med nordiske avtaler. Vi ser det som avgjørende for det forsatte nordiske samarbeidet og den oppslutning det vil ha blant folk i Norden at vi beholder og utvider disse rettighetene til beste for befolkningen. Disse rettighetene må utstrekkes til å gjelde alle som har lovlig opphold i Norden uansett statsborgerskap.

Vi ser det også som avgjørende for oppslutningen om det nordiske samarbeidet og fellesskapet at de nordiske land samarbeider konkret når det gjelder implemen-

teringen av EU-direktiver som berører borgernes rettigheter, slik at nye regler eller forordninger ikke skaper nye skiller mellom borgerne nasjonalt, eller mellom de nordiske land.

Nordisk Råd har her en viktig oppgave som felles kontrollorgan overfor den nasjonale implementeringen av internasjonale avtaler i Norden, og Rådet må nå organiseres slik at denne kontrollordningen blir effektiv og sikrer at borgerne kan ha tiltro til at Norden fortsatt er et område for felles borgerrettigheter med likebehandling av borgerne.

Forbundet ser fram til de endelige forslagene fra utredningen og vil for sin del følge dette arbeidet nøye."

Denne uttalelsen ble vedtatt av Foreningene Nordens Forbunds presidiumsmøte den 28. oktober 2001 i København.

15.5. FNUs resolusjon om Nordjobb, godkjent av Ungdommens Nordiske Råd 26.-28. oktober 2001, sendt til Nordisk Råd

Nordjobb

I ungdomarna har vi det nordiska samarbetets framtid. Vi anser att Norden måste ta hand om sin konkurrenskraft på den globala arbetsmarknaden. Det nordiska samarbetet kan inte längre ses som en självklarhet. Det krävs gemensamma kraftansträngningar och satsningar.

Nordjobb-projektet möjliggör spridandet av kunskap om de nordiska länderna, om nordisk kultur och språk. De unga som deltar i Nordjobb får arbetslivserfarenhet på den nordiska arbetsmarknaden vilket i förlängningen leder till utökad nordisk nytta på samhällelig, ekonomisk och individuell nivå.

Nordjobb är i likhet med de andra utbytesprogrammen, Nordplus, Nordplus mini och Nordplus junior, ett konkret projekt riktat till de unga. De kan ses som kompletterande på de for ungdomar viktiga områden studier, arbete och kultur. Livslånga kontakter och vänner som kommer med Nordjobb är väsentliga för medborgarnas fortsatta nordiska samarbete.

Därför anser UNR att:

- Nordjobb-projektet bör fortsätta och projektets framtid skall säkras
- Finansieringen bör ses i förhållande till projektets målsättning; minskade/oförändrerliga resurser risikerar projektets framtid.

16. HJEMMESIDER

FNF/FORENINGENE:

FNF:	www.fnf.norden.no
Danmark:	www.foreningen-norden.dk
Finland:	www.pohjola-norden.fi
Island:	www.norden.is
Norge:	www.norden.no
Sverige:	www.norden.se
Latvia:	www.norden.lv
FNU:	www.fnuf.org

PROSJEKTENE:

Nordjobb:	www.nordjobb.net
Nordpraktik:	www.nordpraktik.net
Biblioteksprosjektet:	www.nordiskbiblioteksvecka.org

Foreningene Norden

Foreningen Norden Danmark

Malmøgade 3
DK-2100 København Ø
Tlf: +45 35 42 63 25
Fax: +45 35 42 80 88
E-mail: landskontoret@foreningen-norden.dk

Pohjola-Norden

Sibeliugatan 9A 20
FI-00250 Helsingfors
Tlf: +358 9 454 20 80
Fax: +358 9 454 20 820
E-mail: pn@pohjola-norden.fi

Norraena Felagid i Føroyum

J. Paturssonargøta 24
FR-100 Tórshavn
Tel: +298 315 319
Fax: +298 315 727
E-mail: fnorden@post.olivant.fo

Norraena félagið

Bröttugötu 3 B
IS-101 Reykjavík
Tlf: +354 551 0165
Fax: +354 562 8296
E-mail: norden@norden.is

Foreningen Norden Norge

Harbitzalléen 24
NO-0275 Oslo
Tel: +47 22 51 67 60
Fax: +47 22 51 67 61
E-mail: foreningen@norden.no

Föreningen Norden Sverige

Hantverkargatan 33
Box 12707
SE-112 95 Stockholm
Tlf: +46 (0)8 506 11 300
Fax: +46 (0)8 506 11 320
E-mail: foreningen@norden.se

Föreningen Norden på Åland

Torggatan 10
FI-22100 Mariehamn
Tel/fax: +358 (0)18 172 79
E-mail: norden@aland.net

Foreningene Nordens Ungdom

Ordförande Antton Rönnholm,

Universitetsgatan 39-41,
FI-20100 Åbo,
Finland
Tel: +358-40 506 7676
E-post: aronnnhol@abo.fi

Sekretariat

c/o Pohjola-Nordens Ungdomsförbund
Sibeliugatan 9 A,
FI-00250 Helsingfors,
Finland
Tel: +358-9-4542 0825
E-post: tapani.tulkki@pohjola-norden.fi

Foreningene Nordens Informasjonskontor

Nord Nu

Foreningen Norden
Malmøgade 3
DK-2100 KØBENHAVN
Ole Oxholm
Tlf: +45 35 42 63 25
Fax: +45 35 42 80 88
E-mail: nordnu@hotmail.com

Nordisk Informationskontor

Kilpisenkatu 6-8
FI - 40100 JYVÄSKYLÄ
Pekka Kuukkanen
Tlf: +358 14 615 965
Fax: +358 14 619 451
E-mail: norden@jkl.fi

Nordisk Informationskontor

Handelsplanaden 23A
FI-65100 VASA
Christina Knookala
Tlf: +358 6 324 22 78
Fax: +358 6 324 22 70
E-mail: christina.knookala@syi.fi

Norraena Upplýsingaskrifstofan

Glerárgötu 26
IS-600 AKUREYRI
María Jónsdóttir
Tlf: +354 460 1462
Fax: +354 460 1460
E-mail: akureyri@norden.is

Nordisk Informasjonskontor

Nord-Norge
Boks 1474
NO-9506 ALTA
Magne Kveseth
Tlf: +47 78 43 41 44
Fax: +47 78 43 66 32
E-mail: nordinfo.alta@baretsnett.no

Nordisk Informasjonskontor Sør-Norge

Postboks 77
NO-4801 ARENDAL
Unni Ramsvatn
Tlf: +47 370 259 33
Fax: +47 370 259 32
E-mail: unni@norden.no

Nordisk Informationskontor

Rådhusplanaden 8, plan 3
SE-901 78 UMEÅ
Kirsi Abrahamsson
Tlf: +46 (0)90 16 34 75
Fax: +46 (0)90 13 47 56
E-mail: nordeninfo@umea.se

Nordisk Informationskontor

Viktoriaagatan 15B
SE-411 25 GÖTEBORG
Lembit Murro
Tlf: +46 (0)31 711 5868/5867
Fax: +46 (0)31 711 58 64
E-mail: info@gbg.norden.se

Nordisk Informationskontor i

Sønderjylland
Postadr: Pb 369
DK-6330 PADBORG
Besøksadr: Norder Str. 76

DE-24939 FLENSBURG

Anette Jensen
Tlf: +49 461 14408 329
Fax: +49 461 14408 332
E-mail: aj@nordisk-info.de

Samarbeidspartnere i nærområdene

Foreningen Norden i Estland

Lai 29
EE-10133 Tallinn
Sven Lindström
Tlf: +372 640 66 26
Fax: +372 640 66 22
E-mail: slmeedik@slmeedik.ee

Foreningen Norden i Latvia

Biedriba Norden Latvija
C/o Nordisk bibliotek
Basteja bulv. 14
LV-1184 Riga
Valdis Muktupavels
Tlf: +371 9441961
E-mail: norden@norden.lv

Foreningen Norden i Litauen

Didzioji 5
LT-2001 Vilnius
Jonas Aleknavicius
Tlf: +370 5 212 22 11
Fax: +370 5 212 24 23
E-mail: j.aleknavicius@ivpk.lt

Foreningen Norden i Koltushi

188685, Leningradskaja obl.,
Vsevolozskij r-n,
Koltushskaja vol., d. Hjazelki 31
Russland
Igor G. Pavlov
Tlf/fax: +7 812 270 75422
E-mail: pigor@peterlink.ru

Akersgata 67

NO-0180 Oslo

Tlf: +47 22 11 40 60

Fax: +47 22 11 02 12

E-mail: fnf@norden.no

terje.tveito@norden.no

antra.prane@norden.no

www.fnf.norden.no